

RELIGION OCH HBTQI- RÄTTIGHETER

ETT LIBERALT PERSPEKTIV

LGBTI Liberals of Europe. Samfinansierat av Europaparlamentet. Åsikter som uttrycks i rapporten är författarnas. Deras uttryckta uppfattningar sammanfaller inte nödvändigtvis med Europaparlamentets och/eller European Liberal Forum.

European Liberal Forum (ELF) är en stiftelse knuten till det europeiska liberala partiet, ALDE. Tillsammans med 46 medlemsorganisationer arbetar ELF över hela Europa för att introducera nya idéer i den politiska debatten, skapa en plattform för diskussion och att stärka medborgare som vill göra sin röst hörd.

LibMov är en tankesmedja bildad av italienska organisationer som är associerade medlemmar i ALDE, med målet att stödja liberalismen i Italien och att samla alla italienska liberaler som tycker det är dags att förnya liberalismens närvaro i den italienska debatten och i Italiens politik.

LGBTI Liberals of Europe är en paraplyorganisation som arbetar för att stärka homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och intersexuellas och deras anhörigas rättigheter. Organisationen grundades i Stockholm i augusti 2018 för att samla liberala hbtqi-organisationer och partier.

Dr. Tommaso Virgili är postdoktoral forskare knuten till WZB Social Science Center i Berlin. Han samarbetar med olika tankesmedjor, bland annat Humanists International för vilka han bidrog till Freedom of Thought-rapporten 2020. Hans huvudsakliga forskningsområden är islamism och radikaliserings, liberal Islam och mänskliga rättigheter.

Dr. Matteo Gemolo är musikforskare och politisk kommentator, ofta inbjuden som föreläsare av akademiska institutioner som University of Huddersfield, Goldsmith University of London och Royal Northern College of Music Manchester. Han är även kolumnist som skriver om mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och sekularism för tidskrifter som European Eye on Radicalization, Gli Stati Generali och MicroMega

Publicerat: 2021

European Liberal Forum www.liberalforum.eu

Tommaso Virgili & Matteo Gemolo
Projektledare

Varje man har en egendom i sin egen person

John Locke, 1690

BAKGRUND

Vare sig nu eller förr har organiserad religion särskilt ofta varit någon bundsförvant till dem som kämpat för hbt-rättigheter. Klockan behöver inte vridas tillbaka till medeltiden, eller ens den viktorska eran, för att ge exempel på religiöst grundade fördomar, hat eller våld mot homosexuella.

Världen runt finns gott om exempel på denna tendens, inom olika kulturer och religioner.

I ett öppet brev i april 2019 pekade påve emeritus Benedict ut både homosexualitet och 60-talets sexuella revolution som orsak till katolska kyrkans problem med sexuella övergrepp. Han skrev: ”Inom olika seminarier har homosexuella grupper etablerats, som agerade mer eller mindre öppet och starkt påverkade stämningen inom seminarierna”.¹

En liknande avvisande hållning mot homosexualitet finns hos de flesta ortodoxa judar.²

Östeuropeiska nationalisterna försöker utmåla hbt-rättigheter som ett farligt hot utifrån, som underminerar traditionella kristna värderingar, genom att anlägga en starkt hbt-fientlig retorik. Marek Jedraszewski, ärkebiskop i Krakow, jämförde i en predikan vid 75-årsminnet av upproret i Warszawa hbt-rättigheter med nazisternas ockupation av Polen. Han talade om Polen som belägrat av en ”regnbågsplåga”.³

---

¹ Philip Pullella, <<https://www.reuters.com/article/us-pope-abuse-benedict/ex-pope-says-sexual-revolution-led-to-abuse-crisis-sparking-debate-idUSKCN1RN0WI>>

² <https://www.myjewishlearning.com/article/judaism-and-the-lgbtq-community-an-overview/>

³ Marcin Goclowski, <<https://www.reuters.com/article/us-poland-lgbt-bishop/liberals-fear-unrest-as-poland-catholic-church-doubles-down-on-anti-gay-rhetoric-idUSKCN1US1EN>>

I Ryssland har Putin och den ryskortodoxa kyrkan skapat en stark propagandaplattform i sin kamp mot hbt-rättigheter genom att utmåla sig som försvarare av ”traditionella värden”. Moskva har, tills nu, avstått från försök att motverka – eller ens utreda – systematiska övergrepp mot homosexuella under det islamistiska tjetjenska styret.⁴

Liberalism och sekularism är de bästa, om än bräckliga, verktygen för att skydda medlemmar i vilket samhälle som helst. I sekulära, liberala demokratier kan ingen ideologi placeras över individuella fri- och rättigheter. Inte ens religiöst baserade sådana.⁵

Dessvärre är detta inte fallet i flertalet muslimskt dominerade länder, där samkönade äktenskap fortfarande är kriminaliserat. I många muslimska länder i Afrika och Mellanöstern löper homosexuella män risk att utsättas för rektala undersökningar som kan leda till att de fängslas.⁶ På andra håll kan Sharia-lagar till och med leda till dödsstraff, genom stening, hängning, arkebusering eller halshuggning.

Detta kan inträffa i länder som Afghanistan, Brunei, Förenade Arabemiraten, Mauritania, Nigeria, Pakistan, Qatar, Saudiarabien, Somalia och Yemen. Även i Iran – som annars tillåter könskorrigering kirurgi, tillämpas dödsstraff.⁷

Utöver detta inträffar också extra-legala avrättningar och hedersmord är en vanlig sedvänja, ofta genomförd av islamistiska miliser så som Isis, Hamas, Hizbollah, Houtis, när det inte genomförs av släktingar till offret.⁸

---

4 Yuri Guaiana, ed., *Il lungo «inverno democratico» nella Russia di Putin* (Turin: Diderotiana Editrice, 2019).

5 Giulio Ercolessi, *Liberalism and Definitions* (artikel till konferens, Southern European School of Liberalism, Santiago de Compostela, Galicia, Spain, Sept. 2013 publicerad av ELF, Brussels 2013.)

6 <<https://www.humandignitytrust.org/lgbt-the-law/map-of-criminalisation/>> <https://www.hrw.org/report/2016/07/12/dignity-debased/forced-anal-examinations-homosexuality-prosecutions>

7 Lucas Ramón Mendos, ‘State-Sponsored Homophobia 2020: Global Legislation Overview Update’ (Geneva: International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), 2020), 31, https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf.

8 <https://www.counterextremism.com/content/isis-persecution-gay-people>; <http://www.thetower.org/article/will-yemens-gay-community-survive-the-iran-backed-militias-trying-to-take-over/>; <https://www.economist.com/open-future/2018/06/06/how-homosexuality-became-a-crime-in-the-middle-east>; <https://www.newsweek.com/prominent-hamas-commander-was-executed-after-accusations-gay-sex-432343>; <https://www.smh.com.au/lifestyle/it-cant-get-any-worse-than-being-gay-in-syria-today-20151001-gize4o.html>; <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/05/prejudice-turkey-against-homosexuals.html>. Tommaso Virgili, egen intervju med libanesisk homosexuell flykting vars familj hade förbindelser med Hizbollah, Bryssel, september 2019.

Men i motsats till sådana trångsynta eller våldsamma synsätt, kan religiösa uppfattningar också utgöra en progressiv kraft.

Den första judiska hbt-gruppen, Jewish Gay Group, bildades så tidigt som 1972 i London. Kort därefter blev Beth Chayim Chadashim den första öppna hbt-synagogan i Los Angeles, följt av många fler judiska organisationer för bögar och lesbiska i Boston, Miami, Philadelphia, San Francisco och Washington D.C.⁹

Den italienska protestantiska Valdenserkyrkan började i mitten av 1970-talet anta en liberalare hållning mot homosexualitet.¹⁰ Svenska Kyrkan uttryckte 2009 sitt stöd för samkönade äktenskap.¹¹

När Högsta Domstolen i USA 2015 i ett utslag tillät samkönade äktenskap för alla amerikaner, beslöt den anglikanska (episkopala) kyrkan i USA att också införa möjligheten för alla sina medlemmar att ingå samkönade äktenskap.¹²

2019 började Londonbaserade hbtqi-organisationen Imaan att ”crowdfunda” den första pridfestivalen för muslimskt identifierade hbt-personer, under uppropet ”vi har inte enbart en identitet”.¹³ Detta följde efter grundandet av många enskilda ”liberala moskéer” runt om i världen, där män och kvinnor kan be tillsammans och där hbtqi-personer välkomnas.¹⁴ I Frankrike finns en öppet homosexuell imam, gift med sin partner.¹⁵

Önskan om att finna en balans mellan religiös tro och medborgerliga rättigheter är ett steg framåt på vägen mot att reformera många religiösa grupperingar inom ramen för sekulära samhällen.

Religion kan inte vare sig blint följas eller avfärdas som en reaktionär kraft som hotar att föra människor tillbaka till mörkare tider. Även i många hbt-personers ögon, är religionen en

---

⁹ Frank Giaoui *et al.*, *Kol Koleinu, From The Closet to the Bimah. A Legacy for Future Generations And All Communities*. 'Keshet Ga'avah: The World Congress, 2018.

¹⁰ Paolo Ricca (red.), *Omosessualità e coscienza cristiana*, Claudiana, 1976.

¹¹ <https://www.thelocal.se/20091022/22810>

¹² <https://www.hrc.org/resources/stances-of-faiths-on-lgbt-issues-episcopal-church>

¹³ Cherry Wilson & Michael Baggs, 'LGBT Muslim Festival: We don't have just one identity' <<https://www.bbc.com/news/newsbeat-49796967>>.

¹⁴ Rayana Khalaf, <<https://stepfeed.com/take-a-look-at-these-progressive-mosques-around-the-world-2287>>.

¹⁵ Ibid.

nyckelfaktor i deras personliga identitetsbyggen. Religionen behöver därför diskuteras öppet och rakt, med både positiva och negativa aspekter.

VAD ÄR ”IDENTITETER”?

Inledningsvis behöver den komplexa relationen mellan hbt-rättigheter och religioner ses i kontexten av individers identitetssträvanden.

Att skapa sin identitet är en lång, genomgripande och ofta påfrestande process. Ett par aspekter är biologiskt bestämda, andra är mer flytande och därför svårare att ringa in.

Delar av vår identitet kan vara i en ständigt pågående process av omstrukturering eller omdefiniering. Att sätta sig upp mot en norm för vilken sexuell läggning eller könstillhörighet som är accepterad skapar för vissa en långvarig vända, medan det för andra känns självklart och oproblemiskt att behöva ta det steget. Sexuell läggning och könsidentitet har varit i centrum av eviga vetenskapliga såväl som religiösa diskussioner, utan att nå fram till någon allomfattande mening:

”Sexuell läggning och könsidentitet förblir ett brännbart ämne för många samhällen och institutioner; detta har varit särskilt märkbart inom vissa religiösa traditioner. Den offentliga debatten om hbt-rättigheter har i många fall förts i termer av ’religiösa mot homosexuella’. Många religiösa ledare har fördömt samkönade relationer som omoraliska. Somliga stödjer sina uppfattningar på religiösa urkunder inom sin religion eller tradition. Andra åberopar moraliska principer, doktrin eller teologiska skäl som orsak till att förkasta samkönade relationer.”¹⁶

Utan att vidare gå in i dessa resonemang, framstår det som nödvändigt att notera att religiös tillhörighet och sexuell läggning har två väldigt olika grunder. Medan den förra helt och hållet är ett utslag av ett val, och därför kan innefatta andra tillhörigheter till en ideologisk eller politisk inriktning, har det senare samma möjlighet enbart när det kommer till själva de sexuella handlingarna, vilka är viljestyrda, men inte ifråga om till exempel attraktion till andra.

Med andra ord, om vi placerar identiteter på en skala där den ena ändpunkten representeras av oföränderliga, biologiska karakteristika (som till exempel hudfärg) och den motsatta sidan av helt

---

¹⁶ Mark Barwick, ‘LGBT People, the Religions & Human Rights in Europe’ (konferensartikel, Human Rights Without Frontiers International, 2013) p. 7. För ytterligare information om sexuella beteenden, *id.* pp. 9-10.

och hållet viljestyrda tillhörigheter (till exempel partimedlemskap), kan vi med säkerhet säga att sexuell läggning och könsidentitet hamnar nära den första änden medan religion ligger nära den senare.

Denna premiss är av avgörande betydelse, emedan den ger oss en tydlig tolkningsram för diskussionen. För det första, en individs religiösa tillhörighet kan ändras, övervägas, och antas som resultat av ett eget beslut. Det är inte fallet med sexuell läggning eller könsidentitet.

För det andra, religion kan beskrivas som ett system av principer och värderingar, liknande en politisk ideologi, medan sexuell läggning och könsidentitet, på samma sätt som hudfärg, är en inneboende egenskap hos personen. Av den anledningen kan inte sexuell läggning eller könsidentitet vara föremål för samma rationella granskning som religiösa eller politiska överväganden kan – och bör – utsättas för. Det är egenskaper bortom en rationell process.

Detta förhindrar naturligtvis inte en diskussion om vilka rättigheter som bör åsättas en individ på grund av dennes sexuella läggning eller könsidentitet, vare sig det rör en person som är heterosexuell, bi- eller pansexuell, homosexuell, cisgender, transgender eller någon annan schattering däremellan. Men debatten måste ses i perspektivet att en liberal demokrati behöver överväga, på rationella grunder, om det finns goda argument i en religions syn på hbt-rättigheter, eller om sådana saknas.

RELIGION SOM IDEOLOGI

Som argumenterades ovan, är varje religion en social, historisk och moralisk konstruktion. Om vi inte accepterar en religions anspråk på obestridlig helighet, finns det inget som ger den en inneboende rättfärdighet. En hänvisning till ”Guds ord” kan inte accepteras som auktoritet i en sekulär stat som iakttar strikt neutralitet mellan olika transcendentala världsåskådningar. 17

Som sådan är en religiös uppfattning ett system av principer och dogmer som fullt legitimt måste underkastas en granskning och kritik. Medan kritik av religioners dogmer ofta felaktigt blandas ihop med stigmatisering av utövarna, måste dessa två handlingar hållas isär, på samma sätt som kritik av ett politiskt parti inte ses som något som misskrediterar dess medlemmar.

---

17 Alice Donald and Erica Howard, “The right to freedom of religion or belief and its intersection with other rights” (forskningsartikel, ILGA-Europe, januari 2015).

En sekulär stat måste därför ställa sig avvisande till att termer som ”islamofobi”, ”kristofobi” eller ”antisemitism” används för att skydda religioner – och inte dess utövare – från kritik eller fördömanden. Termerna används då för att bakvägen tvinga på ett slags blasfemilagar på liberala demokratier och förklä ortodoxi till en fråga om mänskliga rättigheter.¹⁸

Men en stat har också ett åliggande att skydda individer mot angrepp eller diskriminering baserat på deras religiösa tro eller ursprung, med ett särskilt ansvar för olika minoritetsgruppers trygghet i dessa avseenden. Ur det perspektivet är den officiella antagna definitionen av ”anti-muslimskt hat”¹⁹ eller ”antisemitism”²⁰ inom EU ett steg i rätt riktning.

Ingen ideologi ska undgå granskning, kritik eller vara fri från att drivas med. Speciellt inte om det rör utövande som står i strid med mänskliga rättigheter eller innebär diskriminering. Detta inkluderar religioner.

OM INDIVIDUELL FRIHET

Fundamentet för en liberal, demokratisk stat beskrevs av John Stuart Mill för nästan trehundra år sedan, och förblir det samma idag:

”Det enda syfte för vilket makten kan utövas rättfärdigt över någon medlem av ett civiliserat samhälle, mot dennes vilja, är för att skydda andra från skada. Hans eget bästa, endera fysiskt eller moraliskt, är inte ett tillräckligt skäl. Han kan inte rättmätigt tvingas till eller underkastas något med det att det är bättre för honom, för att det må göra honom lyckligare, för att det är i enlighet med andras uppfattning, att det följer den allmänna visdomen eller ens för att det är rätt. Allt detta är goda anledningar att argumentera med honom eller resonera med honom, för att uppmana honom eller söka övertala honom, men inte för att tvinga honom. Och inte att hota med repressalier om

---

¹⁸ Leonard Leo, Felice Gaer, och Elizabeth Cassidy. 'Protecting religions from "defamation": a threat to Universal Human Rights standards.' *Harvard Journal of Law and Public Policy* 34, n. 2 (2001) pp. 769-784. Se även Haarscher, Guy. «Rhetoric and its Abuses: How to Oppose Liberal Democracy While Speaking Its Language.» *Chicago-Kent Law Review*, n. 83 (2008): 1225-1258.

¹⁹ Termen 'anti-Muslimskt hat' beskriver adekvat det fenomen som EU-kommissionen vill adressera. Det omfattar att förebygga och motverka hatisk retorik, hatbrott såväl som diskriminering riktad mot grupper eller enskilda medlemmar i grupper, baserat på deras religion eller etnicitet. https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/combating-anti-muslim-hatred_en

²⁰ Baserat på den antagna definitionen från den International Holocaust Remembrance Alliance: 'Antisemitism är ett särskilt synsätt på judar, vilket kan uttryckas som hat mot judar. Retoriska eller fysiska manifestationer av anti-Semitism riktas mot judar eller icke-judar och/eller deras egendom, mot judiska grupper institutioner och religiösa lokaler.' <https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/combating-antisemitism_en>.

han inte gör så. För att rättfärdiga tvång, måste det handlande från vilket han ska avhållas, antas kunna åsamka någon annan skada. Den enda delen av någons person, för vilken han är mottaglig för samhällets maktutövning, är den som berör andra. I den del som bara rör honom själv är hans rätt till oberoende, absolut. Över sig själv, över sin egen kropp och själ, är individen suverän.”²¹

Med andra ord, negativa friheter²² bör i princip vara absoluta. Ingen enskild individ borde behöva utstå tvång när det gäller livsval som endast rör en själv. Att uttrycka sin sexualitet eller könstillhörighet är ett val som utgör sinnebilden för en individs kroppsliga autonomi.

Inom ramen för vårt ämne, är det avgörande att påminna sig om att principen om icke-ingripande inte enbart gäller för en stat utan också för andra grupper och kollektiv. Konkret innebär detta att en religions rätt att utesluta en medlem ur en församling på grund av dennes sexuella läggning eller könsidentitet inte inbegrips i ämnet för denna rapport, det är en intern fråga. Men gruppen, församlingen, kyrkan eller vilket kollektiv det berör, bör aldrig kunna utöva en påtryckningsmakt över individen i vardagen.

Detta för oss till den svåra frågan om individuella rättigheter kontra kollektiva rättigheter.

För komunitära teorier är ”grupper” av olika slag lika reella entiteter som ”individer”.²³ Och de kan därför åtnjuta särskilda rättigheter som inte enbart härrör från summan av medlemmarnas individuella rättigheter, utan också sådana som ersätter dessa. ²⁴

På samhällsnivå innebär detta ofta en multikulturell inställning, som ser samhället som en samling av ”homogena undergrupper”, med sinsemellan olika och ofta motstridiga intressen.

Sedan tidigt 90-tal har en postkolonial och postmodern diskurs – inledningsvis begränsad till amerikansk akademi – brutit in i mittfåran av samhällsdebatten, vilket inneburit att den regressiva uppfattningen att utländska kulturer och traditioner är berättigade till särbehandling eftersom de står i minoritetsställning inom ett mångkulturellt samhälle. Sharia-lagar och muslimsk rätt har i vissa fall introducerats i den västerländska rättsskipningen, till exempel Islamic Sharia Council och Muslim

---

²¹ John Stuart Mill, *Om frihet*, 1859.

²² Isaiah Berlin, *Fyra essäer om frihet*, (Oxford: Oxford University Press, 1969)

²³ Modood, cit. in Anna Triandafyllidou, 'The multicultural idea and Western Muslims', in *Routledge Handbook of Islam in the West*, ed. Roberto Tottoli, (London ; New York, NY: Routledge, 2015), p 220.

²⁴ Se Elham Manea, *Women and Shari'a Law* (London & New York: I.B. Tauris, 2016).

Arbitration Tribunal i Storbritannien, vilket är ett exempel på hur europeiska medborgare kan behandlas olika inför lagen. Specifikt till exempel ett antal brittiska, muslimska kvinnor som sökte skilsmässa inför Islamic Sharia Council och tvingades ge upp sin hemgift för att få detta beviljat.
25

Om mångkulturalism definieras så, öppnas dörren till parallella samhällen, vilket leder till att extremistiska uppfattningar tolereras under en kulturell relativism.²⁶ I så fall är även mänskliga rättigheter i fara att ifrågasättas, som föremål för postkolonial kritik av västerländsk kulturell imperialism. Detta oaktat att ”rättigheternas yttersta syfte är att skydda minoriteter från majoritetens förtryck – och den minsta minoriteten är individen”.²⁷

Med den muslimske akademikern och aktivisten för mänskliga rättigheter, Elham Manea, ord: ”När du ser den utsträckning som islamister har infiltrerat muslimska samhällen, så ser du att konsekvensen inte enbart är våld, som vi så ofta hör. Kvinnor, barn och minoriteter inom dessa samfund är de första som drabbas. Vi måste betänka islamismens konsekvenser för de mest utsatta så väl som dess effekter på samhällets sammanhållning.”²⁸

En kollektivistisk uppfattning om rättigheter urartar lätt till majoritetsförtryck, att en minoritet påtvingas en rad värderingar i strid med individens vilja. Dessa värderingar kan ha formats av olika kulturer eller ideologier, inklusive religioner.

RELIGIONEN MÅSTE UNDERORDNAS INDIVIDUELLA RÄTTIGHETER

Sekularism innebär inte enbart separation av stat och kyrka. Staten måste också vara en garant för universalism och jämlikhet mellan olika rättigheter. Religiösa samfund eller institutioner får aldrig ges carte blanche att utöva makt över sina medlemmar.

Av detta skäl kan ”interkulturalism” ses som ett bättre alternativ än ”mångkulturalism”, när det gäller att tillvarata mänskliga rättigheter.

---

25 Jane Corbin, 'Are Sharia councils failing vulnerable women?' <<https://www.bbc.com/news/uk-22044724>>.

26 Tariq Modood, *Multiculturalism* (Cambridge: Polity Press, 2007).

27 Ayn Rand, *The Virtue of Selfishness* (New York: New American Library, 1964).

28 <https://quillette.com/2018/05/09/elham-manea-fundamentalism-reform/>

Mångkulturalism tillåter olika etniska, religiösa och sociala grupper att leva sida vid sida utan att interagera med varandra eller ha något utbyte. Myndigheter lämpas att titta bort när övergrepp begås, för att trygga en 'harmonisk samexistens' mellan grupperna.

Interkulturalism bevarar kravet på de mänskliga rättigheternas universalism och betonar vikten av att utbyta erfarenheter och traditioner, i syfte att skapa en gemensam grund där alla individer är lika inför lagen. Inga undantag från detta kan medges för religiösa eller politiska uppfattningar. 29

Religiös tro bör erkännas som en fundamental mänsklig rättighet, av liberala demokratier. Men de bör inte ges en särställning inom den publika sfären i samhället. Ingen religiös eller icke-religiös ideologi kan tillåtas hota individuella rättigheter. Därför är myten om en motsättning mellan religionsfrihet och hbt-rättigheter något som måste avfärdas. De senare hotar inte den förstnämnda. Och å andra sidan, "din rättighet att svinga din näve upphör där min näsa börjar". Ingen kan åberopa religiositet eller övertygelse som en ursäkt att få diskriminera hbt-personer och att ta ifrån dem deras rättigheter inom privatlivet lika litet som att få visa sin identitet öppet i samhället. 30

I en sekulär demokratisk stat måste individer åtnjuta skydd mot varje form av diskriminering och, om det är nödvändigt, få stöd att lämna de sammanhang där de kan känna sig hotade av andra medlemmar. Lyes Alouane, en fransk gay-aktivist med Maghreb-bakgrund, boendes i Gennevilliers i Paris nordvästra förorter, som bland annat deltog i en prideparad i Saint-Denis 2019, fördömde den utbredda homofobin inom hans muslimska kretsar med orden:

"Alla vet att det är svårare att leva ut sin sexuella läggning eller könsidentitet i arbetarklassmiljö än i Paris. Det är tabu att ens nämna det. [...] Jag stöttes ut av min familj som kallade mig 'haram'. De sa att jag skämde ut algerier."31

Att blunda inför dessa fenomen är inte acceptabelt. Hbt-personer måste få granska alla områden för att komma till rätta med homofobin i samhället. Beslutsfattare och civilsamhälle måste sluta upp bakom kraven på att stå emot intolerans och diskriminering, oavsett från vilka håll de kommer, vilka grupper, individer eller ideologier (religiösa eller icke-religiösa) som står bakom.

---

29 Council of Europe, 'White Paper on Intercultural Dialogue "Living Together as Equals in Dignity "' <https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/Pub_White_Paper/White%20Paper_final_revised_EN.pdf>.

30 För att citera ett viktigt utslag i USAs Högsta Domstol: "De som befann sig i Los Angeles domstol kunde helt enkelt undvika att låta sig utsättas för dessa uttryck genom att sluta sina ögon", *Cohen v. California*, 1971. Europeiska Domstolen för de Mänskliga Rättigheterna verkar mer försiktig vad gäller "religiösa uppfattningar", i jämförelse.

31 Lyes Alouane, 'Homophobie en banlieue ou stigmatisation ? Vif échange à la Gay Pride de Saint-Denis' <<https://francais.rt.com/france/62908-homophobie-banlieue-ou-stigmatisation-vif-echange-gay-pride-saint-denis>>.

”Alla vet att det är svårare att leva ut sin sexuella läggning eller könsidentitet i arbetarklassmiljö än i Paris. Det är tabu att ens nämna det. [...] Jag stöttes ut av min familj som kallade mig ’haram’. De sa att jag skämde ut algerier.”³²

Att ”tolerera intoleransen” är, från ett liberalt perspektiv, inte acceptabelt.

---

³² ‘Homophobie en banlieue ou stigmatisation ? Vif échange à la Gay Pride de Saint-Denis’ <<https://francais.rt.com/france/62908-homophobie-banlieue-ou-stigmatisation-vif-echange-gay-pride-saint-denis>>.

ANNEX

LGBTI Liberals of Europe – Resolution antagen av generalförsamlingen den 26:e oktober 2019 i Aten

Religion och hbtqi-rättigheter: Ett liberalt perspektiv

INTRODUKTION

Genom decennier bär vår historia vittnesbörd om hbtqi-samhällets kamp för lika fri- och rättigheter och värdighet. Det var – och är – en kamp mot traditionsbevarande, konservativa krafter som ofta åberopar religiösa motiv när de motsätter sig hbtqi-rättigheter.

I våra samhällen idag, är vi bekanta med anti-hbtqi-åsikter från evangeliska eller strikta katolska församlingar. Idag möter våra öppna samhällen nya utmaningar från den ökade invandringen från konservativt muslimska regioner, vilket skapar spänningar med både judiska medborgare och hbtqi-personer, även de som själva är muslimer. Muslimska hbtqi-personer drabbas ofta av multipel diskriminering på grund av såväl sin sexuella läggning eller könsidentitet som deras migrantbakgrund.

Medan den politiska vänstern tonar ned dessa spänningar som den ökade invandringen av personer med konservativ muslimsk bakgrund medför, vill högerpopulistiska partier instrumentalisera detta för sina egna politiska syften, och skapa rädsla och sprida fördomar även inom hbtqi-samhället. Vi som liberaler accepterar varken att konflikter sopas under mattan eller dem som försöker positionera sig själva som hbtqi-personers skydd mot islamism samtidigt som de förnekar hbtqi-personer grundläggande rättigheter.

POLICYREKOMMENDATIONER³³

---

³³ Här följer rekommendationer som tar utgångspunkt i ovanstående analys och rapporten "LGBTI and Islam in Germany" som antogs av organisationen Liberale Schwule und Lesben 4/11/2018.

- Mänskliga rättigheter är individuella, universella och icke förhandlingsbara. Den liberala demokratins yttersta syfte är att garantera dessa;
- Myndigheter på alla nivåer måste hålla fast vid sekulära principer och således förvägra privilegier åt någon religion, var sig den är av juridisk, ekonomisk eller intellektuell art;
- Inga lagar eller beslut ska tillåta samfund att påtvinga kollektiva traditioner på individer, religionsfrihet kan aldrig användas som skäl att ifrågasätta andra grundläggande fri- och rättigheter;
- Journalister, akademiker, beslutsfattare och intellektuella bör aldrig undvika att diskutera eller ens kritisera, religioner eller deras principer;
- Rättsvårdande myndigheter på alla nivåer måste garantera att hbtqi-personer åtnjuter tillräckligt skydd mot trakasserier, våld och diskriminering, inom hela samhället med särskilt fokus på områden där homofobiska eller transfobiska brott tidigare begåtts;
- Myndigheter måste säkerställa att religiösa aktörer som utför samhällsservice eller sociala tjänster som direkt eller indirekt stöds av det offentliga, upprätthåller grundlagsenliga principer i verksamheten och inte företräder diskriminerande synsätt eller sätter religiösa principer framför lagen;
- Vi förväntar oss att alla religiösa samfund och deras ledare accepterar lagens bokstav oavsett deras egna personliga tro eller uppfattning, såväl när det gäller allmän lag som individuella rättigheter;
- Media bör följa en uppförandekod som inkluderar icke-diskriminering mot hbtqi-personer, oavsett den enskilde journalistens eventuella religiösa bakgrund;
- Offentliga personer i framträdande ställning, politiska personer, civilsamhällesorganisationer, bör var och en efter förmåga stödja och främja liberala, progressiva religiösa aktörer som arbetar aktivt för dialog och utbyte;
- Skolor bör undervisa om mångfald, tolerans och hbtqi-rättigheter, inklusive undervisning av andra hbtqi-personer för att motverka fördomar. Det offentliga ska främja och inte motverka sådan undervisning;
- Stater måste garantera att hbtqi-personer som söker asyl som flyktingar behandlas utan inslag av diskriminering på grund av handläggarnas religiösa uppfattningar;
- Integrationsaktiviteter för nyanlända måste inkludera obligatorisk undervisning om liberala, demokratiska värden, inklusive hbtqi-rättigheter;
- Medvetenheten om hbtqi-asylsökandes erfarenheter måste höjas för att motverka såväl teokratiska åsikter som det populistiska argumentet att migranter vill ”undergräva Europas friheter”;

- Vi uppmanar till dialog med religiösa samfund om att acceptera hbt-personer och deras rättigheter.